

Millətin gələcəyi, qüdrətli dövlətin əsas dayacağı - insan kapitalı

Bu amil əsas tutularaq muxtar respublikada ali təhsil ocaqlarının infrastrukturunu daha mükəmməl şəkildə qurulur, təhsilin səviyyəsi daim yüksəldilir

Bu gün Naxçıvan Muxtar Respublikasında ulu öndər Heydər Əliyevin layiqli davamçıları digər sahələrlə yanaşı, təhsil strategiyasını da uğurla həyata keçirirlər. Uzaqgörənliklə görülməmiş genişmiqyaslı işlər muxtar respublikamızın kadr potensialının daha da yüksək səviyyədə formalaşmasına hesablanıb. İnsan kapitalına göstərilən bu diqqətin əsaslı səbəbləri vardır.

Belə ki, qüdrətli dövlətlərin tarixini araşdırdıqda bir daha aydın olur ki, həmin dövlətlərin bu səviyyəyə yüksəlməsində geniş dünyagörüşə malik xarizmatik liderlərə, şəxsiyyətlərə yanaşı, onların etrafında sıx birləşən və öz işini mükəmməl bilən etibarlı, sədaqətli, vətənpərvər kadrlar da əsaslı rol oynayıblar.

Dövlət idarəçilik sisteminin şaxələndiyi, müəyyən mənada mürəkkəbləşdiyi, bununla bərabər, cəmiyyətin tələblərinin kifayət qədər artdığı müasir dövrdə hazırlıqlı kadr amili daha çox əhəmiyyət kəsb edir. Ona görə də inkişaf, yüksəliş yolunu tutan hər bir dövlət daxili imkanlarını səfərbər edərək öncə insan kapitalına ciddi diqqət yetirir. Həm də ona görə ki, insan kapitalı olmadan təbii sərvətlər, geostrateji mövqe və bu kimi digər önəmli məsələlər xalqlara, millətlərə, dövlətlərə fayda vermir, əksinə, həmin ölkələr sərvətlərə sahib çıxmaq və digər imkanlardan istifadə etmək üçün bölgəni nəzərdə saxlamağa can atan dövlətlərin, iqtisadi maraqlarının və gizli qlobal güclərin təsirinə düşür, sözün həqiqi mənasında, koloniyaya çevrilir və yalnız sözdə müstəqil olurlar. Bunu yaxşı bilən Ümummilli Lider Heydər Əliyev deyirdi: "Hər bir dövlət əgər istəyirsə ki, öz ölkəsinin inkişafını təmin etsin, öz millətinin elmini, mədəniyyətini dünya standartlarına çatdırsın, o, mütləq hər şeydən çox, təhsilə fikir verməlidir, təhsilin inkişafına səy göstərməlidir, təhsil üçün bütün imkanları yaratmalıdır".

Təhsilin inkişafı, kadr hazırlığı prosesi davamlılıq və xüsusi diqqət tələb edir. Bu gün ölkəmizdə bu sahəyə xüsusi qayğı göstərilir. Heydər Əliyev siyasi kursunun layiqli davamçısı, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin böyük səyləri sayəsində təhsil, onun tərkib hissəsi olan kadr hazırlığı Azərbaycanın davamlı inkişaf strategiyasının mühüm istiqamətlərindən birinə çevrilib.

Bu gün respublikamızın bütün regionlarında, həmçinin Naxçıvan Muxtar Respublikasında təhsilin inkişafı prioritet istiqamət təşkil edir. Son 20 ildə sürətli inkişaf yolu keçən muxtar respublikamızda təhsil sahəsinə də böyük qayğı göstərilir. Təkcə Naxçıvan şəhəri və ya rayon mərkəzləri ilə məhdudlaşmayan, ucqar dağ və sərhəd kəndlərini də əhatə edən, perspektivə hesablanmış yeni məktəb binalarının tikintisi, həmçinin muxtar respublikadakı ali təhsil müəssisələri üçün yeni, ən müasir binaların inşa olunması təhsilin inkişafında, kadr potensialının formalaşmasında yeni üfqlər açıb.

Bu il sentyabrın 15-də - Bilik günündə "Naxçıvan" Universiteti üçün inşa olunan yeni universitet

şəhərciyinin istifadəyə verilməsi bunu bir daha təsdiq edir.

Qeyd edək ki, indiyədək 3245 məzunu olan "Naxçıvan" Universiteti 1999-cu ildən fəaliyyət göstərir. Ali təhsil ocağında hazırda 4 fakültə, 9 kafedra, 5 şöbə vardır. 2015-2016-cı tədris ilində minə yaxın tələbə müasir tələblərə cavab verən bu universitetdə təhsil alacaq. Bilik günündə istifadəyə verilən universitetin yeni şəhərciyində 6 mərtəbəli birinci tədris korpusu diqqət çəlb edir. Bu binada universitetin idarəetmə, iqtisadiyyat və Pedaqogika fakültələri fəaliyyət göstərəcək. Tədris korpusunda 34 auditoriya, hər birində 66 kompyuter olan 2 imtahan mərkəzi, proyektor və elektron lövhə quraşdırılan 11 mühazirə zalı, Heydər Əliyev Dövlətçilik Mərkəzi, coğrafiya, Azərbaycan tarixi, turizm-informasiya kabinələri, informatika, informasiya sistemləri, texnologiya, server, neşriyyat və digər otaqlar var. Binada elektron təhsilin tətbiqi üçün müasir infrastruktur yaradılıb. İmtahan mərkəzlərinin müasir texnoloji sistemi eyni vaxtda bir neçə ixtisas üzrə imtahanların çevik və şəffaf formada aparılmasına, imtahanların gedini internet üzərindən izləməyə, eləcə də onların video arxivini yaratmağa imkan verəcək.

Bir maraqlı fakt da budur ki, universitetin Kompyuter Səviyyə Ölçmə Mərkəzində tələbələr üçün kompyuter kursları təşkil olunacaq və kursu uğurla bitirən tələbələrə dünyanın 150 ölkəsində tanınan sertifikatlar veriləcək. "Huawei" informasiya-kommunikasiya texnologiyaları kabinəsində tələbələrə şirkətin istehsal etdiyi məhsulların istifadə qaydaları və ən son texnoloji yeniliklər öyrədiləcək. Həyata keçirilən bu layihə çərçivəsində tələbələr "Huawei" şirkətində bir ay müddətində təcrübə keçmələri də nəzərdə tutulub. Bu da informasiya texnologiyaları üzrə mükəmməl mütəxəssislərin hazırlanmasına imkan verəcək.

Muxtar respublikada gənclərin xarici dil biliklərinin inkişafına xüsusi diqqət yetirilir. Universitetin xarici dillər korpusunda müxtəlif dünya dillərinin, xüsusilə ingilis, alman və ərəb dillərinin nəzəri və praktik formada öyrədilməsi üçün müasir şərait yaradılıb.

Dörd mərtəbədən ibarət olan universitet kitabxanasında 15 minə

yaxın elmi və bədii ədəbiyyat var. Binada kitabxanaçılıq işi müasir tələblər əsasında qurulub, elektron dərslik və ədəbiyyatlar verilib.

Konfrans və idman zalları üçün nəzərdə tutulan ikimərtəbəli bina müasir quruluşa malikdir. 240 yerlik konfrans zalında müasir audio-video və sinxron tərcümə sistemləri quraşdırılıb, proyektorlu elektron lövhə qoyulub. Bu da distant dərslərin təşkilinə imkan verəcək. Gənəç idman zalında isə voleybol, basketbol, badminton, futbol və digər idman növləri üzrə yarışların keçirilməsi mümkündür.

Yeni istifadəyə verilən 302 yerlik yataqxana binası da öz möhtəşəmliyi ilə diqqəti çəlb edir. Burada otaqlar zəruri mebel avadanlıqları ilə təchiz olunub. İki girişli olan 6 mərtəbəli binada tələbələr üçün müasir yaşayış şəraiti yaradılıb, otaqların hər biri internetlə təmin olunub, məişət otağı, camaşırxana, mətbəx və istirahət otaqları istifadəyə verilib. Yataqxanadakı otaqların beşulduzlu otellər otaqlarından heç bir fərqi olmadığını xüsusilə vurğulamaq istərdim. Tələbənin belə bir şəraitdə qalması ali təhsilimizə göstərilən qayğının, diqqətin növbəti təzahürüdür. Dünyanın bir sıra universitetlərinin şəraiti ilə tanış olduğum üçün tam səmimiyyətimlə qeyd etmək istərdim ki, "Naxçıvan" Universitetində tələbələr üçün yaradılan şərait dünyanın ən qabaqcıl ali təhsil müəssisələrindəki şəraitdən heç də geri qalmır. Deyərdim ki, bir sıra sahələrdə hətta dəfələrlə irəlidedir.

Qeyd etdiklərimizi "Huawei Technologies Azərbaycan" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin baş direktoru Liu Jiavel də təsdiq etdi. Onunla söhbətimizdə qeyd etdi ki, "Naxçıvan" Universitetinin yeni şəhərciyində tələbələrin ən yüksək səviyyədə təhsil almaları və peşəkar, hazırlıqlı kadr kimi yetişmələri üçün mükəmməl bir şərait yaradılıb. O, "Naxçıvan" Universitetində "Huawei" informasiya-kommunikasiya Texnologiyaları Akademiyasının yaradılmasının həyata keçirilən kompleks işlərin tərkib hissəsi kimi önəmini qeyd etdi və "Naxçıvan" Universitetinin çox qısa zamanda regional təhsil mərkəzinə çevriləcəyinə əminliyini bildirdi.

Məlumat üçün deyək ki, bu tədris ilində 13 ixtisas üzrə mütəxəssis hazırlığı aparılacaq "Naxçıvan"

Universitetində təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsi istiqamətində də işlər görülür. Dünyanın məşhur ali təhsil müəssisələrindən olan Almaniyanın Lüdvig Maksimilians Universiteti ilə, son dövrlərdə isə Türkiyənin 9 ali təhsil ocağı, eləcə də Rumıniya, Çexiya və Latviya universitetləri ilə əlaqələr yaradılıb, bununla da universitetin əməkdaşlıq etdiyi ali məktəblərin sayı 51-ə çatıb.

Ölkəmizdə yüksəkixtisaslı kadrların hazırlanması istiqamətində mühüm işlər görən, Avropa standartlarına uyğun, dünya miqyasında tanınan müasir təhsil ocağı Naxçıvan Dövlət Universitetinin də tədris imkanları hər il daha da yaxşılaşdırılır. Universitet son 20 ildə böyük inkişaf yolu keçərək müasirliyi və çoxprofilli ali təhsil mərkəzinə çevrilib. Hazırda Naxçıvan Dövlət Universitetində 54 ixtisas üzrə 5 mindən çox tələbə təhsil alır. Bu gün Naxçıvan Dövlət Universiteti dünyanın 80-ə yaxın ali təhsil müəssisəsi ilə əməkdaşlıq edir. Bu əməkdaşlığın nəticəsidir ki, Naxçıvan Dövlət Universitetində 360-dan çox xarici tələbə təhsil alır. Təsəvvürü deyil ki, bu ilin əvvəlində Azərbaycandan Kənarada Təhsil Almış Mütəxəssislər Təşkilatı tərəfindən "Azərbaycanda ali məktəblərin reytinginin müəyyən edilməsi" layihəsi çərçivəsində aparılan tədqiqat nəticəsində Naxçıvan Dövlət Universiteti reyting cədvəlində birinci yeri tutub. Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu isə ilk onluqda yer alıb.

Son 20 ildə Naxçıvan Dövlət Universitetinin şəhərciyində aparılan yenidənqurma işləri, tikilən müasir binalar və yaradılan elektron tədris sistemi təhsilin səviyyəsini xeyli yüksəldib. Naxçıvan Dövlət Universiteti güclü maddi-texniki bazası, müasir tədris korpusları, tibb fakültəsi, xəstəxanası, idman kompleksi, konservatoriyası, elektron kitabxanası olan ali təhsil ocağıdır.

Xatırladaq ki, bu işlərin davamı olaraq, universitet xəstəxanası və baytarlıq təbabəti ixtisası üçün yeni, müasir binalar inşa olunub. Bu il mayın 21-də həmin binalar universitet tələbələrini ixtiyarına verilib. Həmin tikililərin istifadəyə verilməsi də göstərilən qayğının davamıdır.

Təhsilin inkişafı əhalinin rifahının yaxşılaşması, həmçinin insan-

ların həyatının daha yüksək səviyyədə qurulmasına zəmin yaradır. Təhsil insanlara texnologiyaları çevik mənimsəmək, əmək bazarında layiqli yer tutmaq və ömürboyu təhsil prosesinə qoşulmaq, sağlam həyat tərzi, ətraf mühitə münasibətdə düzgün mövqe seçmək imkanı verir. Ümumilikdə isə yüksək təhsil xalqımızın tərəqqisi üçün vacib amil kimi həmişə diqqət mərkəzində olub. Bu məsələdə müəllimlərimizin rolu danılmazdır. Digər tərəfdən, əgər müəllimlərimiz müasir dövrün tələblərinə cavab verəcək səviyyədə deyilsə, onda təhsilin səviyyəsinin yüksəlməsindən danışmaq əbəsdir. Muxtar respublikamızda bu məsələ də diqqət mərkəzində saxlanılır, yüksəkixtisaslı pedaqoji kadrlar hazırlanır. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 2000-ci il 13 iyul tarixli Fərmanına əsasən, Naxçıvan Politexnik Texnikumunun bazasında Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun Naxçıvan filialının yaradılması, 2003-cü il avqustun 26-da filialın Naxçıvan Müəllimlər İnstitutuna çevrilməsi və müstəqil fəaliyyətə başlaması bu mənada çox əhəmiyyətlidir. Muxtar respublikamızda təhsilə göstərilən diqqət Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun da fəaliyyətinə geniş imkanlar açıb. Ötən dövrdə institutun binası yenidən qurularaq lazımi tədris şəraiti yaradılıb, maddi-texniki baza gücləndirilib. Ali təhsil müəssisəsində bu imkanlardan yararlanaraq ixtisaslı kadrların hazırlanması sahəsində mühüm nailiyyətlər əldə edilib. 15 il bundan öncə 21 tələbə ilə fəaliyyətə başlayan institutda hazırda 1100 tələbə və 25 magistr təhsil alır. 2011-ci ildə Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun fəaliyyət istiqamətləri genişləndirilib, yeni ixtisaslar açılıb.

Bir məsələ xüsusilə qeyd olunmalıdır ki, kadr hazırlığı yalnız ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin üzərinə düşən vəzifə deyil. Bu işdə dövlət təşkilatları da fəallıq göstərməli, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində müvafiq ixtisaslar üzrə oxuyan gənclərə əlaqələr genişləndirilməli, gələcəyin kadrları bu gündən hazırlanmalıdır. Bununla əlaqədar Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri 2015-ci il 27 iyul tarixində "Ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində ixtisasların müvafiq təşkilatlarla hamiliyə verilməsi haqqında" Sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, Naxçıvan Dövlət Universiteti, "Naxçıvan" Universiteti, Naxçıvan Müəllimlər İnstitutu, Naxçıvan Tibb Kolleci, Naxçıvan Musiqi Kolleci və Naxçıvan Dövlət Texniki Kolleci üzrə 100-ə yaxın ixtisas muxtar respublikanın müvafiq təşkilatlarına hamiliyə verilib. Bu, yüksəkixtisaslı kadrların hazırlanmasına böyük töhfə verəcəkdir.

Ölkəmizdə insan kapitalının formalaşmasında təhsilin digər pillələri kimi, ali təhsilin də rolu əvəzsizdir. Əgər orta məktəb insanı həyata hazırlayırsa, ali məktəb onu yüksəkixtisaslı kadr kimi, müəyyən bir sahənin mütəxəssisi kimi yetişdirir. Bu mənada, Naxçıvan Muxtar Respublikasında ali məktəbə, ali təhsilin təşkilinə ciddi diqqət yetirilir. Ali Məclisin Sədri Vasif Talibovun dediği kimi: "Hər bir cəmiyyətdə təhsil mühüm rola malikdir. Vaxtilə təhsilin cəmiyyətdəki rolundan danışan görkəmli yazıçı vəictimai-siyasi xadim Nəriman Nərimanov qeyd edirdi ki, heç bir millət qılınc və tüfənglə qabağa getməyibdir. Yalnız elmin və təhsilin gücünə tərəqqi etmək mümkündür. Bu gün bu fikirlərdəki həqiqətlər bir daha özünü göstərir. Müasir dünyada o dövlət güclü hesab olunur ki, onun güclü təhsil potensialı olsun. Amerika Birləşmiş Ştatlarının politoloqları deyirdilər ki, "Amerika universitetləri güclüdür, ona görə yox ki, Amerika varlıdır. Amerika varlıdır, ona görə ki, onun universitetləri güclüdür".

AZƏRTAC-ın Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı bürosu